

prof. dr. sc. Olja Družić Ljubotina

VIJESTI I SAVJETI

Nevidljivi i bolesni bez zdravstvene zaštite i krova na glavom

Dražena Lejo, 13. studenoga 2023.

“...Također, dođe nam osoba stvarno izravno s ceste. Ono, kad prođe sve bolnice i kad je obradi kirurg i internist i svi moćni specijalisti, a zaključiti se zapravo da nema kamo i da ga se ne može otpustiti na ulicu i na cestu, pogotovo kad su zimski uvjeti u pitanju, onda se najčešće transferira na psihijatriju”. To je samo jedno od svjedočenja zdravstvenih stručnjaka u doticaju s beskućnicima, koje nam kazuje s kakvim apsurdnim situacijama se susreću oni ljudi koji ostanu bez svega u svome životu, uslijed siromaštva i bolesti, teških životnih sudbina i beznađa, kao i oni koji o njima brinu, uslijed nemoći da im zaista pomognu na adekvatan i dostojanstven način. Stručnjaci navode kako se stvara situacija u kojoj čovjek, zapravo, ne bi trebao biti na psihijatriji, a završi na psihijatriji i onda se psihijatrijska bolnica bavi njegovim zbrinjavanjem. Tako psihijatrijske bolnice i odjeli nerijetko postanu skloništa za beskućnike nakon liječenja na drugim odjelima i tijekom zimskih mjeseci.

Riječ je tek o jednom u nizu primjera i svjedočanstava zdravstvenih stručnjaka među najnovijim rezultatima projekta “Nova perspektiva za beskućništvo” Hrvatske mreže za beskućnike iz 2022. godine, za koji su profesorice Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu (prof. dr. sc. Olja Družić Ljubotina, izv. prof. dr. sc. Marijana Kletečki Radović i izv. prof. dr. sc. Jelena Ogresta) provele pet sveobuhvatnih znanstvenih istraživanja.

Međutim, događaju se i obrnute situacije pa u prihvatilištima za beskućnike završi i značajan broj ljudi s poteškoćama s mentalnim zdravljem, a prihvatilišta ne mogu adekvatno zdravstveno skrbiti o njima. Osim toga, prihvatilišta su zakonski zamišljena kao privremeni smještaj za beskućnike, u kojem bi trebali boraviti najdulje godinu dana. U realnosti, neki korisnici u prihvatilištima imaju gotovo stalan boravak, koji traje godinama. Kako smo već ranije pisali u ovom serijalu, riječ je o začaranom krugu siromaštva i bolesti, u kojem se mnogima događa da se razbole i zbog bolesti postanu siromašni.

Jednako tako, postoji i velik broj siromašnih ljudi, koji zbog loših životnih mogućnosti i uvjeta postanu bolesni, čak i bez potrebne zdravstvene zaštite, pa i onda kad obole od malignih bolesti. U problemima sa zdravljem u takvim uvjetima ističu se upravo – beskućnici. Riječ je o ljudima koje se naziva još i nevidljivima jer se prava brojka beskućnika niti ne zna, s obzirom da neki od njih nisu nigdje zavedeni, nemaju zdravstvenu skrb, nemaju dokumente, ne ostvaruju nikakva prava...

Javnost se ponekad zgrozi pojavom pojedinih poznatih osoba, koje i same, spletom tužnih okolnosti, završe na ulici, međutim i ta svjetla reflektora se brzo ugase i ljudi s tužnim sudbinama ostanu nerijetko prepušteni samima sebi. A oni malo sretniji među njima nađu na hrvatske entuzijaste, koji su voljni ponuditi im ruku i pomoć, ili se bore svojim znanjem, istraživanjima, podacima i projektima ukazati na skupinu ljudi, kojima svakako treba više pomoći.

” Profesorice Studijskog centra socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu (prof. dr. sc. Olja Družić Ljubotina, izv. prof. dr. sc. Marijana Kletečki Radović i izv. prof. dr. sc. Jelena Ogresta) provele su pet sveobuhvatnih znanstvenih istraživanja na temu beskućnika.

U prilog tome govore podaci i o njihovom zdravstvenom stanju. Tako su u knjizi “Silka podrške beskućnicima u Hrvatskoj” već ranije spomenute autorice u 2016. provele veliko i važno istraživanje isključivo s beskućnicima i njime obuhvatle značajan broj populacije. Ono je pokazalo da je više od četvrtine sudionika tijekom posljednjih 12 mjeseci od istraživanja boravilo u bolnici zbog zdravstvenih problema. U prosjeku su boravili čak 2,7 puta tijekom te godine dana, a raspon takvih boravaka se kretao od jednog do čak 20 puta. Osim visoke hospitalizacije, pokazalo se da je svaki četvrti beskućnik u Hrvatskoj tijekom te godine bio hospitaliziran. Jasno je da su takvi podaci ne samo zabrinjavajući, već i alarmantni, pogotovo ako uzmemo u obzir o kojoj ranjivoj skupini je riječ, kao i o tome da nemaju ni adekvatan smještaj, da neki nemaju ni zdravstveno osiguranje, ni pomoć. Istraživanje je, također, utvrdilo da gotovo trećina beskućnika boluje od kronične fizičke bolesti, a da ih četvrtina ima ozbiljnijih psihičkih poteškoća. S tim da osobe koje pripadaju tzv. kroničnom beskućništvu, kako su pokazala neka druga, strana istraživanja, posebno izdvajaju mentalno zdravlje i ozbiljne psihičke probleme.

Među zdravstvene probleme s kojima se nose beskućnici ubrajaju se i ovisnosti, koje se nadovezuju na njihove teške sudbine i već načeto zdravlje te na stil života “od danas do sutra”. A događa se u praksi da ni pojedini liječnici ne razumiju problem s beskućništvom i neki ih odbiju primiti kao svoje pacijente, neki im odbiju pružiti hitnu medicinsku skrb jer nemaju zdravstveno osiguranje u tom trenutku, neki ih na same blagane ili vikende otpuštaju iz bolnice, iako oni nemaju kamo... Takvi primjeri nisu u većini, ali, nažalost, svjedoče o tome koliko je još uvijek cijelo društvo i nesvjesno i imuno na probleme beskućništva, na sve situacije s kojima se nose ti ljudi i oni koji im u svemu tome pokušavaju pomoći i zbrinuti ih.

” Gotovo trećina beskućnika boluje od kronične fizičke bolesti, a četvrtina njih ima ozbiljnijih psihičkih poteškoća.

Tako, primjerice, iz prenočišta i prihvatilišta za beskućnike, u sklopu projekta Nove perspektive za beskućništvo, među različitim zdravstvenim problemima fizičkog i mentalnog zdravlja njihovih korisnika navode različite bolesti, kao što su gastrointestinalne probleme, probleme s tlakom, srcem, bolestima dišnog sustava. Tome dodaju i različite stomatološke probleme. Manje ističu psihičko zdravlje, osim među korisnicima koji iskazuju potrebu za unaprjeđenjem osobnog zdravlja, a takve najviše muče promjene raspoloženja, apatija i depresija. Kao i kod drugih siromašnih skupina, i ovdje se ističe da čak i kada imaju zdravstvenu skrb, mnogi od njih sebi ne mogu priuštiti redovitu terapiju, zbog čega nerijetko ne uzimaju terapiju jer su lijekovi preskupi.

I domaća i strana istraživanja dovode do zaključka kako je svijest o beskućništvu još uvijek mala, barem u onim sredinama u kojima nema dovoljno stručnjaka i entuzijasta da bude svijest u javnosti. No, posljednjih godina se, ipak, pomičemo. Prije spomenutih istraživanja i projekata, najviše je nedostatak podataka i nepostojanje metodologije praćenja beskućništva, otežavalo stjecanje uvida u taj iznimno složen i težak socijalni problem na nacionalnoj razini, kako ističu i profesorica Družić Ljubotina i njene suradnice. No, pomaci su se događali i događaju se, najviše zahvaljujući udrugama civilnoga društva, lokalnim zajednicama, humanitarnim i vjerskim organizacijama i vrijednim pojedincima koji daju sve od sebe da ukažu na probleme beskućništva i vrate tim ljudima, prije svega, dostojanstvo, a potom i zdravlje i vidljivost u društvu. Svi oni okupili su se i zajedničkim snagama donose i neke preporuke za daljnju borbu s beskućništvom u idućim godinama. Sasvim je očito, a o tome govore i iskustva i istraživanja stručnjaka, da je potrebna puno bolja suradnja institucija i to različitih sektora, kao i to da treba uložiti još puno napora i omogućiti nevidljivim ljudima da izađu iz sjene i postanu vidljivi i sebi i društvu i svojim obiteljima i prijateljima.

Jer, nitko od nas ne zna kome će život možda već sutra podijeliti loše karte i tko će među nama završiti među najtužnijim ljudima u Hrvatskoj, beskućnicima. Njihov boravak na ulici nije samo odraz nemoći njih samih, već i svih nas koji smo okrenuli glavu i dopustili da ostanu tamo, nevidljivi, odbačeni i zaboravljeni.

*** Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.**

Previous **U 16. humanitarnoj akciji za "Nisi sama – ideš s nama!" prikupljeno 9000,19 eura** Next **Kako nostalgija utječe na naše zdravlje**

Dražena Lejo
Dražena Lejo novinarstvom se počela baviti još 1996. u Večernjem listu, u kojem je bila novinarka i urednica dnevnih izdanja. Pisala je i za lifestyle magazin Plan B, a danas je autorica na Nismo same. Osim pisanja, profesionalno se bavi i savjetovanjem u komunikaciji.

RELATED POSTS

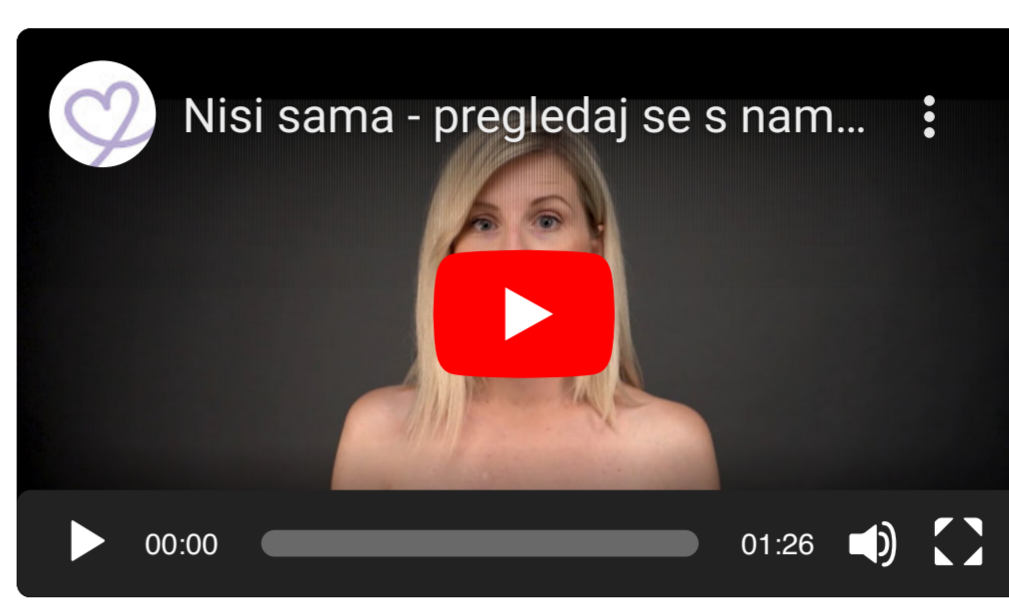
- VIJESTI I SAVJETI**
Virusi – potencijalni saveznici u borbi protiv raka
Nismo same, 12. travnja 2017.
- VIJESTI I SAVJETI**
Tjedan ljepote: Od 10. – 16. 2. uljepšajte se za samo 100 kuna i donirajte za Nismo same
Nismo same, 8. veljače 2020.
- VIJESTI I SAVJETI**
Bonton za rak: 8 nepisanih pravila za razgovor s oboljelim osobom
Nismo same, 9. rujna 2020.

< >

NOVE OBJAVE
Pet zahtjeva inicijative #NeZaboraviMe ministru zdravstva
24. studenoga 2023.
Liste čekanja – metastaze hrvatskoga zdravstva
14. studenoga 2023.
Radionica: što je "kemo mozak" i kako si pomoći
15. studenoga 2023.

PREUZIMANJE SADRŽAJA
Svi sadržaji na Nismo same su autorski. Molimo sve zainteresirane za preuzimanje originalnog sadržaja da nas kontaktiraju na info@nismosame.com.
Izrada i održavanje web stranice:
Udruga žena oboljelih i liječenih od raka NISMO SAME je korisnica institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge.

PRATITE NAS
f t i

ISPRIJTAJ ČLANAK

